

Téma: Je čas mlčet i čas mluvit...

Vyprávíme podle celé knihy Ester (centrum 4,13-17)

17.2.2008

2. neděle postní

1. MOTIVAČNÍ UVEDENÍ

a) Pro všechny věkové skupiny, více pro ty, kteří již něco vědí

Kde byste hledali příběh o královně Ester? (Ve Starém zákoně.) Víte, co znamená jméno Ester? (Hvězda.) Víte, kde se příběh královny Ester odehrává? (V perské říši.) Co byste o ní řekli někomu, kdo ji nezná? (že byla nejen krásná, ale také statečná.)

b) Pro všechny věkové skupiny; pro ty, kteří o příběhu mnoho nevědí

Už jste někdy v televizi viděli volbu královny krásy (Miss World Univers)? Na začátku je do té soutěže přihlášeno spousta dívek, které se všelijak parádí, malují, cvičí, předvádějí se, ale do finále jich postupuje jen několik a z nich pak porota vybere tu, kterou považuje za nejkrásnější. Ta je pak vyhlášena královnou a na hlavu dostane korunku. - O něčem podobném vypráví příběh starozákonní knihy Ester, který se odehrává na perském královském dvoře, jen s tím rozdílem, že dívky se tam do „soutěže na královnu“ nehlásily dobrovolně, nýbrž byly prostě vybrány na základě královského nařízení. A král sám si vybral tu nejkrásnější. Ale ani pak to taková královna neměla lehké... Poslyšte ten starý příběh, který vypráví, že krása je sice dobré obdarování pro život, ale ještě důležitější je moudrá statečnost a rozhodnutí být tu pro druhé...(jak to můžeme poznávat na Mordokajovi i Ester).

c) Pro předškolní děti

(tady je k dispozici nejen motivace, ale celé vyprávění pro nejmenší)

Můžete dětem na papír malovat královnu a nechat si od nich „radit“, jak má taková královna vypadat, co má mít na sobě, co potřebuje, aby bylo poznat, že je to královna... Pak jim řekněte, že královna Ester, o které máme v bibli příběh, měla kromě toho všeho také něco, co se nedá namalovat: bylamoudrá a statečná. Věděla, že svému královskému manželovi nemůže mluvit do vládnutí a do zákonů, které on nařídí. Ale jednou šlo o velice zlou věc: mělo být vyhubeno mnoho mužů, žen a dětí jen proto, že se hlásili k Pánu Bohu, kterého král té říše ani jeho dvořané neznali. Celé si to vymyslel jeden velice pyšný člověk, králův rádce, který neměl rád židy a chtěl se jim pomstít. Tu se Ester odhodlala, že s panem králem promluví a poprosí ho o záchranu. Nebylo to pro ni jednoduché, protože jí přitom půjde o život; sama byla židovka a nevěděla, zda ji král vyslyší, nebo jestli jí za její „opovržlivost“ potrestá. Ale věděla, že se její strýc Mordokaj a s ním mnoho lidí za ni modlí, a to jí dodávalo sílu a odvalu. Král Ester přijal a vyslechl její prosbu, aby byl její lid zachráněn. Nebylo to jednoduché, ale nakonec se podařilo odvrátit to zlé, co se na židovský národ chystalo. A ten, kdo to zlo chystal, byl nakonec sám potrestán. Ale tím tenhle příběh nekončí. Končí velikou oslavou; při ní se Ester a Mordokaj a všichni, kdo patřili k jejich lidu, veselili, posílali si navzájem dárky, mysleli na druhé, aby jim udělali radost. A taktenhle svátek slaví židé každý rok až dodnes, stejně jako když vy každoročně slavíte narozeniny. Protože oni tenkrát také jakoby se znovu narodili. A byli za to Pánu Bohu vděční.

2. POZNÁMKY K TEXTU A JEHO KATECHETICKÉMU VYUŽITÍ

- **Příběh o Ester**, která v určený čas uměla stát na správném místě a správně konat a navzdory strachu o život se spolehnout na Boží vedení a Boží milost, je pro židy tak důležitý, že si jej připomínají a celý čtou při bohoslužbách pravidelně jedenkrát za rok, při jednom z pěti největších svátků - při svátcích **púrim** (což znamená losy; slaví se v měsíci březnu). Je to nejrozpuštěnější židovský svátek, něco jako náš masopust. Dospělí i děti si při něm oblékají masky, chodí v nich po ulicích

a po domech, zpívají, posílají si navzájem dárky. V celé knize Ester ani jednou nenajdete slovo „Bůh“ nebo „Hospodin“, a přece celý příběh i svátky púrim jsou oslavou Božího vítězství nad temnými mocnostmi, oslavou záchrany Božího lidu, oslavou skrytého Božího jednání s námi. Je to příběh, který shrnuje zkušenost Božího lidu, že Pán Bůh s námi jedná, vede nás a neopouští, i když jeho jednání nemusí být zrovna do očí bijící, ale nenápadné, ba dokonce skryté. I tohle mají připomínat ty masky při svátku púrim...

- **Jméno Ester** je vykládáno dvěma způsoby - česky Hvězda, Hadasa (2,7) - Myrta.

- **Mordokaj** se neklání - jeho důvěra v Hospodina se projevuje nepokřiveností ve všedním životě. Není ochoten ohnout hřbet před lidskou autoritou. Není to projev nadřazeného jednání, náboženské povýšenosti či pohrdání pohanem. Je to civilní rys jeho zbožnosti. Hamana naplnil vztek, že mu není vzdávána absolutní úcta. Ale nestačí mu zchladit si žáhu na jednom starém židovi. Chce sáhnout ke „konečnému řešení“ židovské otázky (k likvidaci židů); byl to takový předchůdce Adolfa Hitlera.

- **vrhání losů** patřilo k obyčejům při novoroční slavnosti; jimi se určoval příhodný okamžik pro konání různých akcí během celého roku. A tu přispěchá Haman se svou troškou do mlýna: „Věděl bych o jedné akci, pro kterou by bylo záhodno vylosovat vhodný termín. Je tu jeden lid ve tvé říši, pane králi. Žijí si po svém, dbají víc na své zákony než na naše perské, jinak se chovají, jinak se modlí. Myslím, že by bylo výhodné se jich zbavit dřív, než začnou působit větší potíže.“ Schyluje se k pogromu... Není divu, že ve městě Šúšanu zavládl zmatek a zděšení.

- **Ale Bůh skrytě jedná**: v Mordokajovi a v Ester, v nichž víra zvítězila nad strachem o existenci, o živobytí. Tohoto motivu můžete, zvláště se staršími dětmi, využít k rozhovoru o tom, že Bůh jedná dodnes v každém z nás, když v nás víra vítězí nad strachem z čehokoli, co ohrožuje a svírá.

- **Nebyla jsem pozvána už třicet dní** - Na perském dvoře žil král a královna odděleně; královna v ženském paláci, král ve své rezidenci, kam žádný neměl bez jeho pozvání přístup. A královna nebyla pozvána už třicet dní! Ester není rovnoprávnou partnerkou krále, není „první dámou v zemi“. I když je královnou, zůstává vlastně otrokyní krále a skoro vše záleží na jeho libovůli (můžete dětem připomenout, jak „zatočil“ s královnou Vašti). Ester si je toho vědoma, proto má strach. Není chráněna výjimečným postavením královny, nemá žádnou právní ochranu. Tím více vyniká její odvaha a rozhodnutí.

- **Mordokajův vzkaz** - Mordokaj nijak královnou nevydírá, tím svým vzkazem jí však připomíná, že nežijeme jen tak pro nic za nic, že každý z nás má od Pána Boha úkol, poslání, a že je dobře, když to rozpoznáme, a špatně, když o tom nechceme vědět

- **„Co je ti, královno Ester Jaká je tvá žádost“** - „Co je ti, královno.“, to je velmi neobvyklá otázka; jako by král viděl celé to drama zrcadlit se ve tváři Ester. Můžeme si královu vstřícnost vykládat tak, že ho Ester „dostala“ svým půvabem, svou krásou, a proto že se k ní zachoval tak velkoryse: „až do poloviny království ti bude dáno.“ Ale podstatné je, že zde byl při díle Pán Bůh. Skrytý, nepostřehnutelný, ale činný. Svým milosrdenstvím, svým slitováním. To on obměkčil srdce vladaře, on uvolnil Ester cestu před králem, on se vložil do děje a udal mu směr - k osvobození.

- **Ester si počíná nejen odvážně, ale také moudře** - Ví, že „veškeré dění pod nebem má svůj čas“, ví, že některé věci je třeba nechat uzrát, dává prostor Božímu jednání. Čeká na čas příhodný k vyslovení přímělné prosby. Anglicky se tomu říká „tajming“, česky „načasování“. To znamená určení nejvhodnější chvíle pro určité slovo nebo pro konkrétní čin. Takové správné načasování, to je důležitá věc. Podcení-li něco takového třeba pyrotechnik, může to mít pro něho osudné následky; podcení-li to parašutista, ani on nedopadne nejlépe. Umění „říci pravě

slovo v pravý čas, jindy mlčet zas." ovládají moudří lidé.

„Zákon perský a médský“ (viz 8,8b) svazuje krále tak, že nemůže zrušit svůj předcházející výrok. Nanejvýš proti němu může postavit jiný výrok, který ten první oslabí nebo „vyruší“, „vynuluje“ jeho působnost... Ale kon rontaci a krizi již nelze předejít. Příběh je tedy mimo jiné svědectvím o tom, jaké poměry panují tam, kde se vládne a žije podle takových (totalitních, autoritářských) zákonů.

3. FORMULACE TÉMATU

Úloha by mohla mít také jako podtitul citaci z písničky: **Když je pod mrakem, jako zázrakem, odvahu mi dává...** Pán Bůh působí zjevně i skrytě a činí tak často právě naším prostřednictvím: je důležité, jaké postoje jako věřící lidé zaujímáme, jak a kdy mluvíme, jak a kdy mlčíme... Zda se nezalekne a zůstaneme věrní, i když jsme vystaveni nesnázím. Zda spoléháme víc na „duchovní sílu“ než na sílu všelijakých zbraní. Zda na Hospodinovo zastání nejen spoléháme, ale zda se necháme do jeho děje také zaangažovat... Izraelský národ si příběh o královně Ester vyprávěl od pradávna a nacházel v něm povzbuzení a naději, že Boží milost otevírá cestu i z bezvýhodného postavení a dává odvahu postavit se proti přesile zlé moci.

ÚSKALÍ TEXTU, TÉMATU A LINIE PŘÍBĚHU

Příběh Ester není pohádka o tom, která chudá dívka ke štěstí přišla, stala se královnou a z titulu svého postavení měla dostatek moci a prostředků k tomu, aby zachránila ohrožený národ, z něhož sama pocházela. **Je to příběh o odvaze víry, která se ovšem nerodí snadno.** Ester není „kamikadze“; obává se o svůj život, je si velmi dobře vědoma rizika, které jí hrozí, pokud se odhodlá předstoupit před krále nepozvána. V jejím rozhodování a orientaci jí velmi pomůže pevné stanovisko a názor jejího strýce, který jí vychoval. Můžete dětem připomnět, že na naše rozhodování a jednání má velký vliv rodina, ti kdo nás vychovávají nebo jinak ormuji (učitelé, arář, kamarádi, parta), a také jejich postoje. Když jsme postaveni před nějaký obtížný úkol a cítíme jejich podporu, jsme pak spíš schopni se s tím úkolem (nebo s obtížnou situací) „poprat“, i když si nejsme jisti, jak to dopadne, zda budeme úspěšní...

Úskalím také může být **délka samotného příběhu** - je to celých deset kapitol! Příběh nemusíte vyčerpávat do všech podrobností, nedá se to zvládnout během jedné hodiny... Pro menší děti uvádíme zjednodušenou verzi (viz „motivace pro předškolní věk“). Pro děti příběhu spíše neznalé bude asi vhodné postupovat podle rozšířenější osnovy.

Není třeba líčit podrobně krvavé události (kap. 9), protože **hlavním tématem knihy Ester je především duchovní boj** (boj o svobodu vyznání, o svobodný projev víry, o zachování identity věřícího člověka - Mordokaj; zápas víry proti strachu, zápas mezi sobectvím a odpovědností za druhé - Ester). Příběh knihy Ester není pohádka, ale ani popis historické události. Je to výpověď víry, že Hospodin se nás zastává, i když člověk stojí tváří v tvář jinak nepřemožitelné přesile (která může mít nejruznější podoby, od strachu zastat se šikanovaného spolužáka až po zápas se zlou nemocí). - „... jako zázrakem... odvahu mi dává... Pánu sláva za všechno, co nám denně dává.“

OSNOVA VYPRÁVĚNÍ

a) Osnova pro školní děti, příběhu spíše znalé

Co může člověku pomoci, když je mu smutno, když je v nějaké obtížné situaci, když si neví rady? Účast druhého, blízkého člověka, slova povzbuzení, dodávání naděje. Anebo také zkušenost někoho druhého, kdo prošel podobným trápením, ale dobře to dopadlo... Proto si Židé od pradávna vyprávějí příběh o královně Ester...

- I. Kterak se židovská dívka na královském dvoře ocitla
- II. Mordokaj se neklaní, Haman kuje pomstu
- III. Král vydá krutý zákon, Haman jej provádí, Mordokaj se modlí a postí, Ester se bojí
- IV. „Ester, není toto chvíle, pro kterou ses stala královnou?“ připomíná jí strýc
- V. Je čas mlčet i čas mluvit
- VI. Kdo jinému jámu kopá...
- VII. Bůh obrátil běh příběhu

b) Osnova pro všechny věkové skupiny, příběhu spíše neznalé

Je možné vyjít z navrhované motivace (viz „motivace uvedení „b“, pokračovat volným vyprávěním podle rozšířené osnovy a ponechat dětem při vyprávění otevřený prostor pro jejich dotazy či asociace (v tom případě doporučujeme ještě pečlivěji prostudovat poznámky ke katechetickému využití textu a úskalí textu).

- I. Krásná Ester je vybrána za královnou
- II. Mocichtivý Haman se zlobí na zbožného Mordokaje, že se mu neklaní, a chce potrestat všechny židy smrtí; vyžádá si na to u krále svolení
- III. Mordokaj vyzývá Ester: Je čas promluvit a přimluvit se u krále za ohrožený národ, k němuž také sama patříš
- IV. Ester se nejprve bojí: Nejde to, není to podle zákona a půjde mi přitom o život! Mordokaj jí připomíná: Co když právě toto je chvíle, kvůli níž ses stala královnou
- V. Ester se nakonec rozhodne a vzkáže strýci: Půjdu ke králi prosit za svůj lid, ale vím, že to sama nezvládnou. Prosím o vaše modlitby
- VII. Král je dobře naladěn a přijímá Ester; ta králi zatím neprozradí svou žádost, jen jej zve na hostinu spolu s Hamanem
- VIII. Až při třetím setkání vyjeví Ester králi svou prosbu: aby zachránil život jí i jejímu lidu aneb - veškeré denípod nebem má svůj čas
- IX. Hamanovy plány jsou zhačeny, bídák po zásluze potrestán, Mordokaj odměněn, židům svítá naděje na záchranu
- X. Likvidační zákon je „vynulován“ protizákonem, který umožňuje židům se bránit
- XI. Všechno končí slavením svátků, které se projevují radostí a vděčností nad záchranou, kterou Bůh daroval svému lidu

6.A) K PRÁCI S PRACOVNÍM LISTEM

Co už o Ester vím

Vepsat, případně namalovat, co děti z příběhu zaujalo, na co si pamatují (královská koruna, dopis s pečeti, šibenice s Hamanem...).

Co nám zpívá na naši cestu víry

Během vyprávění či po něm můžete s dětmi vymyslet sloku do písně *A zástup stále přichází a zas jde dál.* a napsat ji na pracovní list.

Kde se Esterina písnička ozývá v bibli

Všude, kde je Boží lid utlačován, ohrožován, a pak přichází někdo, kdo se přimlouvá za jeho záchranu (např. Mojžíš s Áronem u araona, Ex 4-5; srovnej také s Mt 1,23).

Moje okénko

Děti mohou namalovat nebo nalepit obrázek vztahující se k tématu.

Co mě v příběhu oslovilo Za co bych chtěl prosit

Můžete děti požádat, aby popřemýšlely, za koho by se chtěly u Pána Boha přimlouvat. Kdo by mohl jejich přimlouvku potřebovat? Znájí někoho, kdo je něčím ohrožen a nemůže si sám pomoci? Pak se na základě jejich podnětů můžete společně pomodlit.

6. B) K PRÁCI S POSTAVIČKAMI

Vyberte, obkreslete a omalujte postavu, která nejlépe odpovídá Ester, když v celé své nádheře šla prosit krále za svůj lid; nebo Mardokaje, klečícího, postícího se, modlícího se, aby Ester našla pro svůj úkol dost statečnosti.

6. C) TIP NA AKCI

Hra „král a žezlo“. Vyberte z dětí „krále“, který si stoupne na jeden konec místnosti a otočí se čelem ke zdi. Ostatní se plazí k němu. Když se „král“ otočí, ukáže žezlem na děti, které uvidí v pohybu. Ty vypadnou ze hry. První dítě, které se přiblíží ke „králi“, aniž by bylo přistiženo, se stává novým „králem“. Hraje se znovu.

6. D) PODNĚTY K ROZHOVORU

- Víte, co je to *pogrom*? Proč byly právě na židy pořádány často během dějin pogromy?
- Víte, čemu se říká *antisemitismus*? Myslíte si, že i mezi křesťany se vyskytují antisemitské názory a postoje?
- Co je to *amnestie*, kdy se uděluje, kdo má moc ji udělovat?
- Co připomínají židům svátky *púrím*? (Karnevalové veselí,

masky, děti chodí po domech s řehtačkami, zpívají rozvernou píseň o Hamanovi, dostávají sladkosti, v ulicích židovských měst potkáte průvody lidí v malebném přestrojení...) Máme také nějaký podobný svátek? (Z necirkevních např. masopust, vynášení Smrtky.)

- Setkali jste se už s tím, když jste stáli před nějakým úkolem, o němž jste nevěděli, zda jej zvládnete, že vám někdo řekl: *Já se za tebe budu modlit?* Co to pro vás znamenalo?
- Znáte přísloví *Kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá?* - Kde to platí v příběhu Ester?

7. LITURGICKÝ RÁMEC

Vstupní verš: Ž 126,1-3

Když Hospodin uděl Sijónu změnil, bylo nám jako ve snu. Tehdy naše ústa naplnil smích a náš jazyk plesal. Tehdy se říkalo mezi pronárody: „Hospodin s nimi učinil veliké věci“. - Hospodin s námi učinil veliké věci, radovali jsme se.

8. VYPRÁVĚNÍ

I. KTERAK SE ŽIDOVSKÁ DÍVKKA ESTER NA KRÁLOVSKÉM HRADĚ OCITLA

žil, byl jeden mocný král, jmenoval se Ahašvéroš. Měl velkou říši, měl všechno, co si usmyslel, měl krásnou manželku, královnu Vašti. Jednoho dne pořádal velkou hostinu. Sjelo se mnoho hostů, a když se dost poveselili při jídle a pití, vzkázal král své královně, aby mezi ně přišla a pobavila je svým tancem. Královně se mezi přiovilé hodovníky moc nechtělo a odmítla přijít. No a tak král jednoduše rozkázal, aby královnu Vašti vyhnali. Byl to mocný král... Po čase se mu ale začalo stýskat, a tu mu jeho rádcové poradili, aby si našel novou královnu. A tak mu na královský hrad poslali nejkrásnější dívky z celé země, aby si z nich vybral. Byla mezi nimi i jedna židovská dívka. Jmenovala se Ester a byla velmi krásná. Králi se zalíbila na první pohled a vybral si ji za královnu. Ale také pro ni platilo, že musí krále poslouchat a podrobit se všem jeho příkazům. Ester zatím nikomu neřekla, že je židovka. Tak jí to přikázal její strýc, který ji vychoval. Jmenoval se Mordokaj.

II. MORDOKAJ SE NEKLANÍ, HAMAN KUJE POMSTU

Mordokaj byl zbožný muž. Modlil se za Ester a pravidelně chodil ke královskému paláci, aby se alespoň od služebníků dozvěděl, jak se jí daří. Na hrad totiž nikdo cizí nesměl. U královského paláce se Mordokaj potkával s Hamanem, jedním z králových rádců. Byl to králův oblíbenec a byl na to velice pyšný. Král dokonce přikázal, aby se Hamanovi všichni klaněli, jako by to bylo nějaké božstvo - a on to od ostatních vyžadoval. Všichni se mu klaněli, protože se ho báli. Ale Mordokaj se mu neklaněl, protože byl věřící žid a věděl, že sklánět se máme jen před Hospodinem a ne před lidmi. Hamana to velice popudilo a rozhodl se, že se Mordokajovi pomstí. Od svých špehů se dozvěděl, že Mordokaj patří k židovskému lidu. Haman si ani dříve o židech nic dobrého nemyslel, protože uctívali jiného Boha a měli řadu zvyků, které nebyly v jeho zemi obvyklé. Ale teď je začal doslova nenávidět. Rozhodl se, že zařídí, aby byl zahuben nejen Mordokaj, ale všichni židé v celé zemi. Šel za králem - a začal židy strašlivě pomlouvát: Poslouchej, králi - máš ve své říši takový zvláštní, nebezpečný lid. Neklaní se mi - a tak vlastně neposlouchají ani tebe. A takový lid, který krále na slovo neposlechne, ten je přece hrozně nebezpečný. Nemělo by se s tím něco udělat, králi?

III. KRÁL VYDÁ KRUTÝ ZÁKON, HAMAN JEJ PROVÁDÍ, MORDOKAJ SE MODLÍ A POSTÍ, ESTER SE BOJÍ

Král se vůbec nezamyslel nad tím, že jeho rozkaz klanět se Hamanovi je vlastně hrozně hloupý a ponižující. Když uslyšel, že ho někdo nechce poslouchat, odpověděl: Máš pravdu, Hamane. Tady máš můj královský prsten - nalož s tím lidem, jak uznáš za vhodné. A ještě se ti za to bohatě odměním. A Haman začal. Královským jménem napsal rozkaz, že v celé říši mají být určitého dne vyvražděni všichni židé. Dospělí i děti, muži i ženy. A kdo je pobije, ať klidně pobere všechn jejich majetek. To víte, že se všichni začali na židy chystat. Mordokaj z toho byl hrozně nešťastný. A nejen on - všichni židé konali smuteční obřady. Mordokaj chodil s roztrženými šaty, neodpovídal na pozdrav, jen hlasitě nařikal. Oznamovali to Ester - té bylo Mordokaje líto a poslala mu nové šaty. Ale Mordokaj jí vzkázal, ať raději jde ke králi a přimluví se u něho za svůj lid. Na to Ester řekla: To je hrozně nebezpečné. Já mohu ke králi, jen když mne on pozve. Když za ním přijdu sama - urazí se a dá mne popravit. Já musím být zticha - i když jsem královna, nemohu nic dělat.

IV. ESTER, NENÍ PRÁVĚ TOTO CHVÍLE, PRO KTEROU SES STALA KRÁLOVNOU?

Zdá se však, že teď právě nastal ten čas, kdy Ester, coby královna, měla splnit svůj úkol. Už neměla mlčet o tom, z jakého lidu pochází. Teď měla jít ke králi přimluvit se za svůj lid, tedy za Mordokaje, za sebe, za všechny židy, aby byli zachováni při životě. Jak to dopadne? Jak se rozhodne? Zvítězí v ní strach, nebo odpovědný přístup k životu a ochota obětovat se pro druhé? Mordokaj vlastně tím svým vzkazem

Písňe

Průvodní:

Slyšíš krásnou ESTER - zpívat?

Královnu uprostřed intrik - samotnou?

Zastala se lidu - zpívej!

Zástup byl smrti uchráněn - a zas jde dál.

(nápěv Marie má dítě, S 181)

Modré nebe, slunce zář (D 618 - „*když je pod mrakem, jako zázrakem Pánu patří díky...*“ - Ester také dostala odvahu „*jako zázrakem*“; *nebylo vůbec samozřejmé, že půjde před krále a bude prosit za svůj lid; bylo zde velké riziko, že tím ohrozí svůj vlastní život*); Dej nám moudrost, odvahu (D 672); Mír na zemi (D 702; S 184); Moc předivná (D 697, S 186); Přijď již (D 675; S 278)

Čtení: Est 4,13-17

Esterce připomíná, že nežijeme jen tak pro nic za nic, že každý z nás má od Pána Boha úkol, nějaké po-slání, a že je dobře, když to rozpoznáme, a špatně, když o tom nechceme vědět. A Ester se rozhodla, žeke králi půjde prosit za svůj lid a také za sebe. Ví, že to je úkol nad její síly. Proto prosí, aby ostatní na niv modlitbách mysleli, a také ona a její služebnice se budou modlit a prosit odvahu a posilu od Boha.

V. JE ČAS MLČET I ČAS MLUVIT

Tři dny židé nejedli a nepili, tři dny se Ester a její služebnice postily a modlily. Třetího dne se Ester nechala nastrojít do královského šatu - a bez dovolení se vydala ke králi. Jak to dopadne? Potrestá ji král - nebo jí projeví svou přízeň? Vzpomeňte si, jak skončila první královna - když neposlechla králův rozkaz. I Ester teď překročila králův zákaz - a hrozí jí, že skončí daleko hůř. Ale Ester po těch třech dnech věděla: Je důležitější zastat se mého lidu, kterému hrozí záhuba, než poslouchat královy zákazy. Ester vstoupila do trůnní síně. Král ji spatřil. A když viděl, jaká je krásná - dal jí milost. Přijal ji a zeptal se, co jik němu přivádí. Ester odpověděla: Zvu tě králi i s tvým oblíbencem Hamanem na hostinu. Tam ti povím, co mám na srdci. - Král přišel jednou, pak přišel podruhé, pokaždé i s Hamanem. A teprve až při této druhé hostině - tedy až při třetím setkání s králem - přednesla Ester králi svou prosbu:

Jestli ti králi na mně záleží - daruj život mně i lidu, k němuž patřím. Vždyť mně i mému lidu hrozí smrt. Krále to samozřejmě hrozně překvapilo a ptal se: Kdo tě ohrožuje, moje milá? A Ester odpověděla: Tento zloduch Haman. Když to Haman uslyšel, byl úplně ochromen, nebyl schopen slova.

VI. KDO JINÉMU JÁMU KOPÁ, SÁM DO NÍ PADÁ

Král se rozzuřil nad trou alostí svého rádce. Teď poznal, jaký je Haman proradný, a rozkázal: Pověsteho na kůl u jeho domu! S Hamanem je konec, naplňuje se tu přísloví: Kdo jinému jámu kopá, sám do ní padá. - Oddechli jste si? - Ještě ale není konec zápasu. Ještě je zapotřebí „vynulovat“ krutý zákon, podleněhož měli být vyhubeni všichni židé, který král tak lehkomyšlně podepsal. Ester s Mordokajem nastavují králi zrcadlo, aby poznal, jak by to dopadlo, jaká hrůza je skryta za jeho krutým zákonem, jaký kolotoč zla a násilí by byl tím rozpoután... A tak král vydává nové nařízení. Zatímco kvůli zákonu, který si na králivymohl Haman, zavládl po celé zemi rozruch smutek (3,13nn), tak nad „protizákonem“, který si vymohla králi Ester, zavládla radost a židům nastaly dny veselí a pohody (8,17n).

VII. BŮH OBRÁTIL BĚH PŘÍBĚHU

Nebylo to jednoduché, ale nakonec se podařilo odvrátit to zlé, co se na židovský národ chystalo. A ten, kdo to zlo chystal, byl nakonec sám potrestán. Ale tím tenhle příběh nekončí. Končí velikou oslavou; přináší se Ester a Mordokaj a všichni, kdo patřili k jejich lidu, veselili, posílali si navzájem dárky a mysleli nadruhé, jak by jim udělali radost. Tenhle svátek slaví židé každý rok až dodnes, asi jako když vy každoročně slavíte narozeniny. Protože oni tenkrát také jako by se znovu narodili. A byli za to Pánu Bohu vděční.

9. MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, děkujeme, že ty jsi na naší straně. Ty se nás zastáváš proti všemu, co nás svírá a ohrožuje. Dej, abychom na to nezapomínali a tobě se svěřovali v dobré i zlé chvíli. Dej nám jistotu, že jsi Pánem i tam, kde to naše oči nerozpoznávají. Prosíme tě za všechny lidi, i za ty, kteří nám nerozumí a nemají nás rádi. Smiluj se nad těmi, kteří trpí křivdu a mají strach. Amen